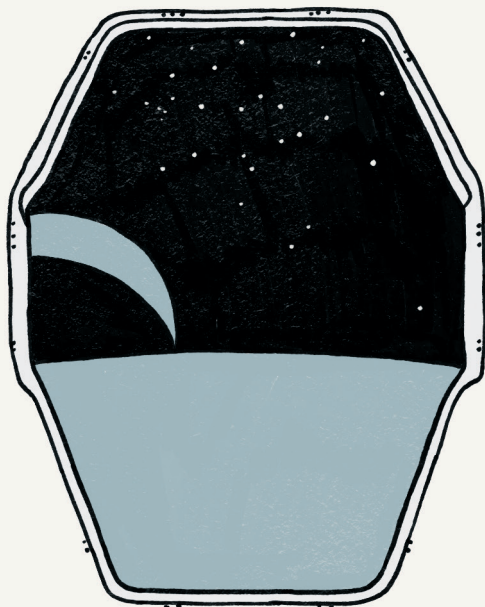

ΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Olga Ravn

Μετάφραση
Σωτήρης Σουλιώτης

ΙΚΑΡΟΣ

ΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Danish Arts
Foundation

Η έκδοση πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του Danish Arts Foundation.

Τίτλος πρωτοτύπου: *De ansatte*

Πρώτη έκδοση στη Δανία, Gyldendal, 2018

© 2018, Olga Ravn

© 2025, Εκδόσεις Ίκαρος για την ελληνική έκδοση

Μετάφραση από τα δανικά: Σωτήρης Σουλιώτης

Επιμέλεια – Διόρθωση: Ειρήνη Χριστοπούλου

Σχεδιασμός – Εικονογράφηση εξωφύλλου: Bariş Şehri

Στοιχειοθεσία – Σελιδοποίηση: Εκδόσεις Ίκαρος

Παραγωγή: Τροπή Press

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με τον ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν.2121/1993.

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2025

ISBN 978-960-572-789-5

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • ΒΟΥΛΗΣ 4, 105 62 ΑΘΗΝΑ • Τ: 210 3225152 • www.ikarosbooks.gr

Olga Ravn

ΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Μετάφραση
Σωτήρης Σουλιώτης

ΙΚΑΡΟΣ

Με τις ευχαριστίες μου στη Lea Guldditte Hestelund
για τις εγκαταστάσεις και τα γλυπτά της
χωρίς τα οποία αυτό το βιβλίο δεν θα υπήρχε.

Οι παρακάτω μαρτυρίες συγκεντρώθηκαν σε περίοδο δεκαοχτώ μηνών, κατά τους οποίους η επιτροπή συνομίλησε με τους υπαλλήλους προκειμένου να κατανοηθεί σε βάθος πώς αυτοί αντιδρούν απέναντι στα αντικείμενα και στα δωμάτια όπου έχουν τοποθετηθεί. Επιθυμία μας ήταν, μέσω των αποκατάληπτων αυτών καταγραφών, να μάθουμε περισσότερα για τη ροή της εργασίας στο εν λόγω μέρος· να ερευνήσουμε τον τυχόν αντίκτυπο των αντικειμένων, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους αυτός ο αντίκτυπος –ή ίσως η σχέση– μπορεί να οδηγήσει σε μόνιμες αλλαγές στους υπαλλήλους σε ατομικό επίπεδο, και να εκτιμήσουμε κατά πόσο αυτός ενδεχομένως συνεπάγεται μείωση ή αύξηση στην αποδοτικότητα –στην κατανόηση των προς εκτέλεση καθηκόντων και στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων–, δηλαδή τις συνέπειές του στην παραγωγικότητα.

Δεν είναι δύσκολο να τα καθαρίσεις. Το μεγάλο σαν να σιγο-μυρμουράει ή μήπως είναι ιδέα μου; Μάλλον δεν εννοείται αυτό, ε; Δεν ξέρω αν αυτός είναι ο σκοπός, αλλά είναι θηλυκό, έτσι δεν είναι; Τα σχοινιά είναι μακριά, από μπλε και ασημένιες ίνες. Την κρατούν ανυψωμένη με δερμάτινο ιμάντα σε χρώμα δαμαλιού με φανταχτερές άσπρες βελονιές. Τι χρώμα έχουν στ' αλήθεια τα δαμάλια; Δεν έχω δει ποτέ μου. Από την κοιλιά της βγαίνει μια μακριά ροζ, χμ, πώς να το πω τώρα, φύτρα από νήμα. Θέλει πιο πολλή ώρα να την καθαρίσω από τους άλλους. Συνήθως το κάνω μ' ένα βουρτσάκι. Μια μέρα έκανε αυγό. Αν μου επιτρέπετε, δεν νομίζω ότι πρέπει να την έχετε πάντα κρεμασμένη ψηλά. Το αυγό έσπασε με το πέσιμο, κι έγινε λιώμα από κάτω της, και η ξεφτισμένη άκρη της φύτρας είχε χωθεί εκεί, μέσα στ' αυγό. Στο τέλος τη μάζεψα. Πρώτη φορά το λέω τώρα. Ίσως ήταν λάθος. Την άλλη μέρα άκουσα μурμουρητό. Πιο δυνατό, σαν ηλεκτρονικό βόμβο. Και την επομένη είχε σωπάσει. Έκτοτε είναι ήσυχη. Μήπως είναι θλίψη; Χρησιμοποιώ πάντα και τα δυο μου χέρια. Αν άκουσαν κάτι οι άλλοι, δεν το ξέρω. Πιο πολύ έρχομαι όταν όλοι κοιμούνται. Δεν είναι πρόβλημα να καθαρίζω εδώ. Έχει γίνει ο κόσμος μου. Της μιλάω

ενώ ξεκουράζεται. Μπορεί να μη φαίνεται κάτι μεγάλο. Μόνο δυο δωμάτια έχει. Μικρός κόσμος, θα πείτε, αλλά όχι αν είναι να τον καθαρίσεις.

Δεν μου αρέσει να μπαίνω εκεί μέσα. Ιδιαίτερα τα τρία στο πάτωμα μοιάζουν σαν να έχουν μια κακία μέσα τους, ή ίσως είναι αδιαφορία. Τόσο αδιάφορα, λες και θέλουν να με βλάψουν. Δεν καταλαβαίνω γιατί πρέπει ντε και καλά να τα αγγίζω. Δυο απ' αυτά είναι πάντα παγωμένα, κι ένα είναι ζεστό. Το ποιο είναι ζεστό αλλάζει. Θαρρείς φορτίζουν το ένα το άλλο ή ανταλλάσσουν την ενέργειά τους εναλλάξ. Μερικές φορές δεν βγάζω άκρη αν όλα τους είναι ένα πράγμα, ένα σύνολο ή τρία χωριστά. Τρεις αυτόνομες μονάδες μεταξύ τους συντονισμένες. Είδα ότι έχουν οικειότητα. Αυτό με τρομάζει, με αηδιάζει. Έχω δει κι άλλα πολλά σαν κι αυτά. Λες και το καθένα τους μπορεί ανά πάσα στιγμή να είναι και όλα τα άλλα μαζί. Λες και στην πραγματικότητα δεν υπάρχουν από μόνα τους, αλλά σαν ιδέα το ένα του άλλου. Και μπορούν να πολλαπλασιάζονται όποτε θέλουν, σε τσαμπιά και μάτσα. Στις βουνοπλαγιές μοιάζουν με έκζεμα. Αλλά αφού σας λέω, δεν μου αρέσει να πηγαίνω εκεί μέσα. Πάντα με βάζουν να τα αγγίζω, και ας μην το θέλω. Έχουν μια γλώσσα που με διαλύει όταν μπαίνω εκεί μέσα. Η γλώσσα είναι ότι είναι πολλά, και όχι μόνο ένα, ότι το καθένα τους είναι η επανάληψη όλων των άλλων.

MARTYRIA 006

Πότε αρχίζουν τα όνειρα; Μάλλον τις πρώτες δυο βδομάδες. Στο όνειρο όλοι οι πόροι του δέρματός μου έχουν ανοίξει, και βλέπω ότι μες στον καθένα τους είναι μια πετρούλα. Νιώθω ότι δεν αναγνωρίζω τον εαυτό μου. Ξύνω και ξαναξύνω το δέρμα μου, μέχρι να ματώσει.

Ήταν η έβδομη μέρα. Βάλαμε τις πράσινες στολές. Ήπια γάλα. Είπα ψέματα στον κυβερνήτη για να μη βγω με τους πρώτους. Ένιωθα παράξενα, φίλησα τον τρίτο πιλότο στο μάγουλο. Όταν σκέφτομαι πού βρεθήκαμε, τον διάδρομο εξόδου, και μετά έξω, στη φύση, όπου πατήσαμε το πόδι μας στην κοιλάδα πρώτη φορά και έπεσε απ' τον κυβερνήτη ένα τσαμπί πράσινα σταφύλια, και πώς στο τέλος της μέρας, μετά τη δουλειά, κάναμε μπάνιο σ' ένα ποτάμι τόσο κρύο, που τα χέρια και τα πόδια μας κοκκίνισαν, δεν φάνηκε τότε πως η μοίρα μας είχε αποφασιστεί; Θυμάμαι το πρωινό όταν ξεκινούσα με τους κουβάδες και ο ήλιος στεκόταν μες στα δέντρα, που ήταν μούσκεμα και λαμποκοπούσαν, όπως σε κάναν κατάλογο απ' αυτούς που μας δώσατε. Ήμουν πράσινη και πολύ διάφανη, σαν φρούτο στον ήλιο. Καθώς με παρηγορούσε ο τρίτος πιλότος, το βιβλίο του ήταν ακόμη ανοιχτό πλάι στην κουκέτα του, και το αφήνω εκεί σαν σελιδοδείκτη στην ιστορία μας. Όταν σβήνει το φως στο σκάφος, ακούω αυτό που βουίζει· αρχίζει τότε, κατά την απουσία του. Είναι το πιο μικρό απ' όλα. Το βρήκαμε κάτω από έναν θάμνο. Ήταν η έβδομη μέρα, και απ' τον διάδρομο εξόδου τράβηξα έξω τον τρίτο πιλότο μαζί μου, παρόλο που είχαμε κλείσει

για βράδυ· τον τράβηξα έξω μες στη νύχτα πάνω στον λόφο. Είχε ένα πακέτο τσίχλες στην τσέπη και φάγαμε μερικές. Εκεί ξέσκαψα δυο τους απ' το χώμα μες στο σκοτάδι. Δεν νομίζω να 'ναι πια εκεί. Τα χέρια μου γδάρθηκαν, γιατί δεν ήμουν μαθημένη στη δουλειά. Ήταν αφού η γη είχε μαλακώσει ξανά με την αλλαγή θερμοκρασίας. Αρχικά επρόκειτο να δουλεύω στο γραφείο, αλλά μετά με χρειάστηκαν να τους δώσω ένα χεράκι. Άκουσα ότι ο [λογοκριμένο] πέθανε, και ότι έπρεπε να τουςβάλουν όλους σε καραντίνα. Θυμάστε την παράξενη αλυσίδα που βρήκαμε στα ριζά του λόφου την πρώτη μέρα; Δεν νομίζω να με ξεχάσει, ο τρίτος πιλότος. Δεν ξέρω αν τον βλέπετε. Δεν ξέρω πού είναι τώρα, αν πρόκειται να τον δείτε. Αλλά αν τον δείτε, μπορείτε να του πείτε να μη με θυμάται σαν άτομο ανίκανο προς μετεγκατάσταση, αλλά να θυμάται ότι εγώ και τον φίλησα και τον τράβηξα έξω πάνω στον λόφο, και τότε ήρθε η πάχνη εκεί, ανάμεσα στη μέρα και τη νύχτα, και εκεί ακούσαμε κι εκείνο το βουητό. Ολοένα και δυνάμωνε, σαν νερό που βγαίνει μέσα από τη γη. Κι εγώ είδα ότι άλλαξα την έκφραση στο πρόσωπό του. Έχω πολλά να του δείξω, αλλά δεν θα το κάνω προτού μπουν όλα σε σειρά. Μόνο που αυτό ίσως να μη γίνει ποτέ πλέον. Οπουδήποτε κι αν είμαι, προτιμώ να είμαι αλλού. Όχι, δεν έχει να κάνει με τα δωμάτια. Δεν νομίζω, δηλαδή. Ελπίζω να προχωρήσατε αρκετά στη δουλειά. Ελπίζω να κάνετε καλά αυτό που έχετε να κάνετε. Ελπίζω αυτός να μην πεθάνει, παρόλο που ξέρω ότι είναι πολύ πιθανό.

MARTYRIA 014

Το πρώτο άρωμα στο δωμάτιο είναι ανάλαφρο. Είναι αισθητό κατευθείαν με το που μπαίνεις: εσπεριδοειδή ή κάνα κουκούτσι από ροδάκινο. Θα 'θελα να 'ξερα αν εσείς στο τραπέζι ενώπιόν μου με θεωρείτε εγκληματία; Μου αρέσει να έρχομαι στο δωμάτιο. Το βρίσκω πολύ ερωτικό: το ανυψωμένο αντικείμενο· αναγνωρίζω σε αυτό το φύλο μου. Ή τουλάχιστον το φύλο που έχω στο Πλοίο Έξι Χιλιάδες. Κάθε φορά που το κοιτάζω, το νιώθω ανάμεσα στα πόδια και στα χείλια μου. Μουσκεύει. Παρόλο που δεν έχω απαραίτητα κάτι εκεί. Με τους κυνηγούς της ομάδας μου το λέμε το *ανάποδο strap-on*. Ίσως δεν είναι ωραία κουβέντα, αλλά είπα ότι δεν είναι απαραίτητο να έχω για τα πράγματα εδώ την ίδια γνώμη μ' εσάς. Ίσως αυτός και να είναι ο λόγος που με θεωρείτε εγκληματία. Μισ-άνθρωπος. Από σάρκα και τεχνολογία. Υπερβολική ζωτικότητα.